

Suojellaan Lapsia
Protect Children

Seksualne wykorzystywanie i wyzyskiwanie dzieci w Internecie w Polsce

Doświadczenia polskojęzycznych osób
poszkodowanych oraz spostrzeżenia
sprawców

Protect Children
Maj 2024

Przedmowa

Niny Vaaranen-Valkonen

W erze cyfrowej Internet zrewolucjonizował sposób, w jaki się komunikujemy, uczymy i wchodzimy w interakcje. Jednak pośród niezliczonych korzyści, jakie przynosi technologia, czai się złowrogi cień - epidemia seksualnego wykorzystywania i wyzyskiwania dzieci w Internecie.

W niniejszym oświadczeniu zagłębiamy się w niepokojący trend wzrostu liczby przypadków wykorzystywania i wyzyskiwania seksualnego dzieci w Internecie w Polsce, analizując tę kwestię przez pryzmat poszkodowanych i spostrzeżeń zebranych z naszych szeroko zakrojonych badań. Centralnym elementem naszych badań są doświadczenia polskojęzycznych osób poszkodowanych, których narracje zapewniają bezcenny wgląd w zjawisko wykorzystywania seksualnego.

W mojej ponad 30-letniej karierze w dziedzinie ochrony dzieci byłam świadkiem niszczycielskiego wpływu przemocy seksualnej wobec dzieci. Bliska współpraca z poszkodowanymi i rodzicami dzieci-ofiar była zarówno nauką pokory, jak i pouczająca. Ich odwaga w obliczu niewyobrażalnych przeciwności losu odcisnęła piętno na mojej duszy, kształtując moje zaangażowanie w tę sprawę. Mądrość i wiedza, których nauczyłam się od tych odważnych osób, służą mi jako światło przewodnie, napędzając mnie do nieustannego dążenia do realizacji mojej misji ochrony dzieci.

To oświadczenie jest wezwaniem do działania. Domaga się solidnych środków zapobiegawczych i kompleksowych regulacji w celu ochrony naszych dzieci przed krzywdą w sferze online. Jest to apel o solidarność i wspólny wysiłek, ponieważ tylko będąc razem, możemy mieć nadzieję na zwalczenie tej plagi i stworzenie bezpieczniejszego świata dla przyszłych pokoleń.

Razem możemy wytyczyć ścieżkę ku przyszłości, w której każde dziecko jest cenione, chronione i ma możliwość rozwoju.

Nina Vaaranen-Valkonen

Dyrektor wykonawczy, psychoterapeutka

O Oświadczeniu

Niniejsze oświadczenie organizacji pozarządowej zajmującej się prawami dziecka, Protect Children, dotyczy seksualnego wykorzystywania i wyzyskiwania dzieci w Internecie w Polsce i przedstawia wyniki polskich odpowiedzi na globalne badanie #OurVoice Global Survivor Survey oraz ankiet przeprowadzonych wśród osób poszukujących materiałów dotyczących niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w Internecie.

Niniejsze oświadczenie zostało napisane przez Annę K. Ovaskę, zastępczynią dyrektora, specjalistkę ds. prawnych i Tegan Insoll, kierowniczkę ds. badań w Protect Children.

The statement was originally published in English and translated into Polish by **Aleksandra Osuch** from **NASK**.

Anna K. Ovaska
Zastępczyni dyrektora,
specjalistka ds. prawnych

Tegan Insoll
Kierowniczka ds. badań

Streszczenie

Niniejsze oświadczenie analizuje alarmującą eskalację seksualnego wykorzystywania i wyzyskiwania dzieci w Internecie w Polsce, oferując dogłębną analizę poprzez relacje z pierwszej ręki osób, które przeżyły przemoc seksualną w dzieciństwie oraz spostrzeżenia wynikające z badań nad polskojęzycznymi sprawcami CSAM. Raport podkreśla znaczenie słuchania i uczenia się na podstawie doświadczeń osób, które przeżyły przemoc, w celu opracowania skuteczniejszych strategii zapobiegania, wsparcia i interwencji. W końcu, niniejsze oświadczenie opowiada się za solidnymi środkami zapobiegawczymi i kompleksowymi regulacjami w celu ochrony wszystkich dzieci przed krzywdą w sferze online.

Protect Children

Protect Children jest pozarządową organizacją działającą na rzecz praw dziecka z siedzibą w Finlandii, działającą globalnie na rzecz położenia kresu wszelkim formom przemocy seksualnej wobec dzieci. Przyjmujemy holistyczne, oparte na badaniach podejście, aby zająć się tą kwestią z wielu punktów widzenia, opowiadając się za poszkodowanymi i rodzinami; wyposażając dzieci i młodzież w niezbędne umiejętności i wiedzę, aby zachować bezpieczeństwo w Internecie i poza nim; opracowując środki zapobiegawcze ukierunkowane na sprawców; oraz prowadząc innowacyjne badania w celu lepszego zrozumienia tej kwestii.

Dowiedz się więcej o Protect Children: www.protectchildren.fi/en

Suojellaan Lapsia
Protect Children

Kontekst

Seksualne wykorzystywanie i wyzyskiwanie dzieci w Internecie osiągnęło rozmiary epidemii, narażając dzieci na całym świecie na krzywdę. Tylko w 2023 r. National Center for Missing and Exploited Children (NCMEC) otrzymało ponad 36,2 mln zgłoszeń podejrzeń o seksualne wykorzystywanie dzieci.¹ W 2022 r. w raportach dotyczących Unii Europejskiej znalazło się ponad 5 milionów zdjęć i filmów.²

Najnowsze badania ujawniają, w jaki sposób sprawcy wykorzystują platformy internetowe, w tym szyfrowane za pomocą end-to-end komunikatory, do popełniania przestępstw przeciwko dzieciom w Internecie.³ Wdrożenie szyfrowania end-to-end bez dodatkowych zabezpieczeń dla dzieci jest niezwykle szkodliwe, ponieważ uniemożliwia identyfikację zdjęć przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci na platformach internetowych i znacznie utrudnia organom ścigania lokalizowanie i ratowanie poszkodowanych.

Przemoc seksualna wobec dzieci w Internecie ma druzgocące konsekwencje dla osób poszkodowanych, często prowadząc do długoterminowych negatywnych skutków dla zdrowia psychicznego i fizycznego oraz dobrego samopoczucia. Przestępstwo to nie zna granic i jako takie może być skutecznie zwalczane jedynie poprzez globalne zaangażowanie i inwestycje.

Seksualne wykorzystywanie i wyzyskiwanie dzieci online w Polsce

Przestępstwa związane z seksualnym wykorzystywaniem i wyzyskiwaniem dzieci w Internecie coraz częściej mają miejsce w Polsce, co pokazują zakrojone na szeroką skalę przypadki i najnowsze badania. Operacja Europolu w Internecie doprowadziła do 49 aresztowań w Polsce, ujawniając około 170 000 plików przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci.⁴ Niedawne badanie przeprowadzone w Polsce wśród młodych ludzi w wieku 13-17 lat wykazało, że więcej niż jeden na czterech respondentów (26%) był w swoim życiu wykorzystywany seksualnie bez kontaktu fizycznego.⁵

Polski wymiar sprawiedliwości podejmuje znaczące kroki w celu rozpoznania i przeciwdziałania wzrostowi liczby przestępstw związanych z przemocą seksualną wobec dzieci w Internecie. W niedawnym orzeczeniu sądowym po raz pierwszy uznano, że przestępstwo popełnione w całości online zostało uznane za "wirtualny gwałt".⁶ Ustalono, że sprawca zmuszał ośmioro dzieci w wieku od 10 do 17 lat do wysyłania zdjęć i filmów, a następnie szantażował je ich wizerunkami. Sprawca został oskarżony m.in. z art. 197 § 2 Kodeksu karnego, który jest powszechnie kojarzony z przestępstwem zgwałcenia. Uznanie przez wymiar sprawiedliwości powagi przestępstw internetowych związanych z przemocą seksualną wobec dzieci jest istotnym krokiem w kierunku rozwiązania tego problemu i przyznania poszkodowanym sprawiedliwości.

Doświadczenia polskich poszkodowanych

Globalna ankieta #OurVoice przeprowadzona przez Protect Children gromadzi spostrzeżenia i perspektywy, aby lepiej zrozumieć doświadczenia dorosłych osób, które przeżyły przemoc seksualną w dzieciństwie na całym świecie. Ankieta obejmuje różne aspekty doświadczeń poszkodowanych, w tym charakter wykorzystywania, relacje ze sprawcą (sprawcami), konsekwencje prawne i czynniki wpływające na powrót do zdrowia.

Na ankietę odpowiedziało 13 835 osób, które doświadczyły przemocy, w 23 językach. 770 respondentów odpowiedziało na ankietę w języku polskim. Czterech na pięciu polskojęzycznych respondentów (81%, N=617) stwierdziło, że padło ofiarą przemocy więcej niż jeden raz.

“Utrata poczucia bezpieczeństwa, silne poczucie osamotnienia, bo brakowało mi wsparcia i możliwości uporania się z tym, że ktoś naruszył moje granice.”

Cytat osoby poszkodowanej w odpowiedzi na kwestionariusz #OurVoice

Poszkodowani i osoby, które doświadczyły przemocy seksualną, często długo zwlekają z ujawnieniem nadużyć, których padły ofiarą, a 43% (N=330) polskojęzycznych respondentów badania #OurVoice twierdzi, że nikomu nie ujawniło przemocy. Większość osób, które ujawniły przemoc (88%, N=330) twierdzi, że ujawnienie nie doprowadziło do wszczęcia dochodzenia policyjnego.

“Przez internet poznałam oprawcę. Dzięki połączeniom i komunikatorom był przy mnie online 24h/7, bo mieszkał daleko ode mnie. Przez technologię byłam zmuszona do patrzenia na jego akty. Przez połączenia online zaspokajałam jego potrzeby. Przez pierwszą naszą rozmowę online na komunikatorze spodobałam się mu i po czasie zmanipulował mnie do spotkania na żywo.”

Cytat osoby poszkodowanej w odpowiedzi na kwestionariusz #OurVoice

Zdecydowana większość polskojęzycznych respondentów (79%, N=600) ujawniła, że przemoc seksualna, której byli ofiarami w dzieciństwie, spowodowała długotrwałe negatywne konsekwencje, a mianowicie trudności w nawiązywaniu i utrzymywaniu relacji osobistych, dysfunkcje seksualne, zaburzenia lękowe / napady lęku i depresję. Ponadto 75% (N=441) twierdzi, że nie otrzymało wsparcia, aby poradzić sobie z konsekwencjami.

Wyniki badania wśród polskojęzycznych sprawców

Protect Children ma na celu lepsze zrozumienie wzorów zachowań sprawców wykorzystywania seksualnego dzieci w Internecie, aby skutecznie i proaktywnie zapobiegać i zwalczać przestępstwa związane z przemocą seksualną wobec dzieci.

Przez ostatnie trzy lata Protect Children gromadziła dane za pomocą anonimowych ankiet wśród osób poszukujących materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci w sieci *darknet*, uzyskując wgląd w myśli, uczucia i zachowania aktywnych przestępców CSAM. Na ankietę "Pomóż nam pomóc" odpowiedziało 36 respondentów w języku polskim, a na ankietę "Nie potrzebuję pomocy" odpowiedziało 113 respondentów. Odpowiedzi ujawniają ważne wnioski dla zapobiegania przestępczości w Polsce.

Większość respondentów twierdzi, że po raz pierwszy zetknęli się z materiałami przedstawiającymi seksualne wykorzystywanie dzieci, gdy sami byli dziećmi - 75% twierdzi, że mieli mniej niż 18 lat - co podkreśla szokującą dostępność materiałów online.

Niepokojące jest to, że 92% polskojęzycznych respondentów twierdzi, że nie szukało pomocy, aby przestać oglądać materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci, a 78% nigdy nikomu nie powiedziało o swoim zachowaniu w Internecie. Wyniki te podkreślają ukryty charakter przestępstwa i pilną potrzebę skuteczniejszych środków interwencyjnych.

Warto zauważyć, że polscy sprawcy przestępstw związanych z materiałami przedstawiającymi seksualne wykorzystywanie dzieci są narażeni na wysokie ryzyko popełnienia kolejnych przestępstw przeciwko dzieciom, ponieważ 41% polskojęzycznych respondentów twierdzi, że oglądanie CSAM skłoniło ich do zastanowienia się nad szukaniem kontaktu z dzieckiem w Internecie, a 31% faktycznie szukało kontaktu z dzieckiem w Internecie.

Kluczowe wnioski

Oświadczenie Protect Children w sprawie wykorzystywania seksualnego dzieci w Internecie w Polsce:

- Wykorzystywanie seksualne dzieci w Internecie jest wszechobecne na całym świecie, z milionami zgłoszeń rocznie.
- Szyfrowanie typu end-to-end utrudnia organom ścigania walkę z nadużyciami.
- Polska stoi w obliczu znaczącej liczby przypadków wykorzystywania dzieci w celach seksualnych w Internecie, o czym świadczą działania organów ścigania i ostatnie badania.
- Przetomowe orzeczenie sądowe w Polsce uznało wagę przestępstw internetowych wobec dzieci.

- Poszkodowani w Polsce zgłaszają wysokie wskaźniki ponownej wiktyimizacji, poważne negatywne długoterminowe konsekwencje i brak wsparcia.
- Badanie ujawniło niepokojące zachowania wśród polskojęzycznych przestępców, w tym wczesne narażenie na szkodliwe materiały i niechęć do szukania pomocy.

Wyniki te podkreślają pilną potrzebę podjęcia globalnych działań w celu rozwiązania problemu seksualnego wykorzystywania i wyzyskiwania dzieci w Internecie, w tym usług wsparcia dla osób, które jego doświadczyły, ukierunkowanych interwencji dla potencjalnych sprawców oraz solidnych przepisów zapewniających dzieciom bezpieczeństwo w Internecie.

Finansowanie

Przy wsparciu Inicjatywy na rzecz Sprawiedliwości, organizacja Protect Children opracowała globalną ankietę #OurVoice dla dorosłych ofiar przemocy seksualnej w dzieciństwie, mającą na celu wpłynięcie na zmiany legislacyjne w celu wzmocnienia środków ochrony dzieci oraz praw poszkodowanych, a także skutecznego zapobiegania wszelkim przestępstwom związanym z przemocą seksualną wobec dzieci.

Dowiedz się więcej

Justice Initiative Nordic Hub: www.suojellaanlapsia.fi/en/justice-initiative

Justice Initiative: www.justice-initiative.eu

Niniejsze oświadczenie przedstawia wyniki badań przeprowadzonych w ramach projektu ReDirection. Projekt ReDirection był finansowany przez Safe Online. Wyniki przedstawione w niniejszej publikacji zostały opracowane przy wsparciu finansowym Safe Online. Jednak opinie, ustalenia, wnioski i zalecenia wyrażone w niniejszym dokumencie są opiniami autora, Protect Children i niekoniecznie odzwierciedlają opinie Safe Online.

Dowiedz się więcej

ReDirection project: www.suojellaanlapsia.fi/en/redirection

Safe Online: <https://safeonline.global/>

Przypisy

¹ National Center for Missing & Exploited Children. 2024. NCMEC Debuts New Sextortion Videos for Safer Internet Day. <https://www.missingkids.org/blog/2024/new-sex-tortion-videos-safer-internet-day>.

² European Commission. EU Strategy for a more effective fight against child sexual abuse. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/child-sexual-abuse/eu-strategy-more-effective-fight-against-child-sexual-abuse_en#:~:text=As%20reported%20to%20the%20US,5%20million%20images%20and%20videos.

³ Protect Children. 2024. Tech Platforms Used by Online Child Sexual Abuse Offenders: Research Report with Actionable Recommendations for the Tech Industry. <https://www.suojellaanlapsia.fi/en/post/tech-platforms-child-sexual-abuse>.

⁴ Europol. 2023. 49 arrests in Poland in an operation targeting child sexual exploitation online. <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/49-arrests-in-poland-in-operation-targeting-child-sexual-exploitation-online>.

⁵ Makaruk, K., Drabarek, K., Popyk, A., Wójcik, Sz. 2023. 2023. Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę. https://fdds.pl/_Resources/Persistent/0/e/3/9/0e397c8f31d01856cd8d4a9430e56eade6648565/Diagnoza%20przemocy%20wobec%20dzieci%20w%20PoIsce%202023%20FDDS.pdf.

⁶ Rzeczpospolita. 2024. Sprawca „wirtualnego gwałtu” nie jest bezkarny. Potwierdza to najnowszy wyrok. <https://www.rp.pl/prawo-karne/art39881041-sprawca-wirtualnego-gwaltu-nie-jest-bezkarny-potwierdza-to-najnowszy-wyrok>.